

Samlet vurdering av ulike strukturalternativer

Storkommunealternativet, Lyngenfjordmodellen og Status quo-alternativet

---

Innledning

- I denne rapporten følger en samlet vurdering av de ulike strukturalternativene. Vurderingene er gjort med bakgrunn i kriteriene for god oppgaveløsning som ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunens rolle som demokratisk arena, tjenesteyter, myndighetsutøver og samfunnsutvikler.
- Inndelingsalternativene er her gitt en poengscore hvor vi etter beste evne har prøvd å beregne scoren på ulike kriterier for det enkelte alternativ. Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av de ulike strukturalternativene. For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys for å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Når det gjelder «Status quo-alternativet» har vi listet opp fordeler og ulemper.

Samfunnsutvikling

Problemstillinger samfunnsutvikling

- For å vurdere en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling i oppdraget, har vi hatt følgende problemstillinger:
  - Hvordan har arbeidsplassutviklingen vært i den enkelte kommune og i regionen som helhet de senere årene?
  - Hvordan har næringsutviklingen vært i ulike bransjer?
  - Hvilke utfordringer står kommunene overfor i dag med tanke på å fremme en langsiktig og helhetlig utvikling i regionen?
  - Hvordan er kapasiteten og kompetansen på plan- og miljøområdet i den enkelte kommune?
  - I hvilken grad kan det i dagens struktur sies å være administrativ oppsplitting, noe ekspertutvalget fremhever som en generell utfordring i flerkommunale byområder?
  - Hvordan er pendlingsstrømmene mellom kommunene og ut og inn av regionen?
  - I hvilken grad er det forskjeller mellom kommunene i synet på framtidig utvikling, og hva er det eventuelt disse forskjellene dreier seg om?
  - I hvilken grad er det muligheter for økt vekst og sysselsetting, og hvilke utviklingsstrategier kan være aktuelle?
  - I hvilken grad er kommunene og regionen som helhet attraktiv for basisnæringer, besøksnæringer og bosetting?
  - Hva er kommunenes eventuelle sterke og svake sider med tanke på framtidig samfunnsutviklingsarbeid?
  - Hvordan kan en kommunesammenslåing påvirke rollen som utviklingsaktør?
  - Hvilke fordeler og ulemper er forbundet med å styrke kommunenes rolle som utviklingsaktør gjennom kommunesammenslåing kontra en videreutvikling av det eksisterende interkommunale samarbeidet?

Vurdering av funksjonelle samfunnsutviklingsområder

Vurderes ut fra:

- Inndeling i bo- og arbeidsmarkedsregioner.
- Pendlingsdata mellom kommunene. Ekspertutvalget har i sin delrapport nummer to, som ble lagt fram 1. desember, sagt at arbeidsmarked er tett integrert når rundt 25 prosent eller flere av de sysselsatte bosatt i en kommune jobber i regionens senterkommune(r). Ekspertutvalget sier videre at et tett integrert arbeidsmarked bør utgjøre én kommune.
- Er det oppsplittede tettsteder? Det vil si at tettsteder/byer ligger i to eller flere kommuner. Ekspertutvalget skriver at selv om kommunene når målet om 15 000 til 20 000 innbyggere, så bør en vurdere sammenslåinger i byområder hvor grensene gir særskilte utfordringer.
- Vil det være et klart definert kommunesenter i en ny kommune? Eller kan en risikere at det blir diskusjon og intern kamp om hvor kommunesenteret er? Hvordan vil reiseavstandene være i en ny kommune?
- Planlagte/snart realiserte samferdselsinvesteringer.

Vurdering av tilstrekkelig kapasitet og kompetanse

Vurderes ut fra:

- Spørsmål om kommunene har kapasitet og kompetanse til å drive samfunnsutvikling, og eventuelle utfordringer med å rekruttere kompetent personell.
- Befolkningsgrunnlag – antall innbyggere vil ha betydning for størrelsen på kommuneorganisasjonen. Ekspertutvalget mener at kommunen bør ha 15 000 til 20 000 innbyggere for å ha tilstrekkelig kapasitet til arealplanlegging og en robust kommunal samfunnsavdeling. Vi har brukt befolkningsgrunnlag som et eget kriterium i vår vurdering.
- Alder på kommuneplanens areal- og samfunnsdel.

Andre vurderinger

- I tillegg til ekspertutvalgets kriterier, har vi sett på andre forhold innenfor samfunnsutvikling for å vurdere de ulike strukturalternativene. Vi har gitt en vurdering av kommunesenter, avstander til kommunesenter og næringsstruktur.
  - Vi har sett på om en ny, sammenslått kommune vil ha et naturlig kommunesenter.
  - Under avstander til kommunesenter, har vi sett på reisetid i minutter fra ulike områder i den nye kommunen. Vi har tatt utgangspunkt i tettstedene som er definert av SSB, i tillegg til noen områder i kommunene som har skole.
  - Når det gjelder næringsstruktur, har vi sett på hvordan næringsstrukturen innenfor næringslivet er i en sammenslått kommune. Dette sier kanskje først og fremst noe om hvilke utfordringer og muligheter som er i en kommune, men gir også et bilde av hvilket utgangspunkt kommunen har for å jobbe med næringsutvikling.

Vurderingssystem

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys for å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er 😊, 😐 og 😞.
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på neste slide.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 10 000 innbyggere	0	😞
	10 000 – 14 999 innbyggere	10	😐
	Over 15 000 innbyggere	20	😊
Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse	Dårligere kapasitet og kompetanse	0	😞
	Omtrent samme kapasitet og kompetanse	5	😐
	Bedre kapasitet og kompetanse	10	😊
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Ikke samme bo- og arbeidsmarkedsregion, og kommuner som har innpendling til en annen kommune på over 25 prosent.	0	😞
	Ikke samme bo- og arbeidsmarkedsregion, men integrasjon mellom kommunene gjennom pendling.	10	😐
	Samme bo- og arbeidsmarkedsregion. Ny kommune omfatter alle kommuner som har innpendling på over 25 prosent.	20	😊

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Kommunesenter	Naturlig kommunesenter ut fra befolkningsstørrelse og innpendling.	10	
	Et kommunesenter er større befolkningsmessig, men andre forhold kan tilsa at kommunesenteret plasseres et annet sted.	5	
	Alternativer til kommunesenter som er omtrent like store befolkningsmessig, og det er ikke andre forhold som naturlig avklarer lokalisering.	0	
Avstand til kommunesenter	Alle tettsteder innenfor 45 minutter reisetid.	10	
	Tidligere kommunesentre innenfor 45 minutter reisetid, andre tettsteder har lengre avstand.	5	
	Avstanden mellom tidligere kommunesenter er over 45 minutter.	0	
Næringsstruktur	Kommunen har en variert næringsstruktur med arbeidsplasser i både basis-, besøk- og regionale næringer, og en overvekt av arbeidsplasser i vekstbransjer.	10	
	Kommunen har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	5	
	Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	0	

Samlet vurdering og vekting

- Som vist til på de forrige sidene, så er det knyttet en poengsum til hver smiley. Dette er vist i tabellen under for hvert av kriteriene.
- Hvert alternativ kan maksimalt få 100 poeng. Kriteriene er vektet noe ulikt. Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse, og funksjonelle samfunnsutviklingsområder er kriteriene til regjeringens ekspertutvalg. Befolkningsgrunnlag var et av ekspertutvalgets kriterier som spesielt er trukket fram, så vi har valgt å trekke dette ut som eget vurderingskriterium og gi et samlet vekt på 20. Det samme får funksjonelle samfunnsutviklingsområder. De øvrige kriteriene får en vekt på 10.
- Vi har til slutt gitt en totalvurdering av hvert alternativ. Alternativ som får poengsum under 40 får en sur/rød smiley, alternativ med poengsum mellom 40-59 får en middels/oransje smiley og alternativ med poengsum fra 60 og oppover får en blid/grønn smiley.

Vurderingskriterium	Blid smiley	Middels smiley	Sur smiley	Maksimal sum
Befolkningsgrunnlag	20	10	0	20
Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse	20	10	0	20
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20	10	0	20
Kommunesenter	10	5	0	10
Avstand til kommunesenter	10	5	0	10
Næringsstruktur	20	10	0	20
Sum				100

Storkommunealternativet

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Storkommunealternativet vil per 31.03.2015 ha en samlet befolkning på over 85 000 innbyggere.	20/20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	I storkommunealternativet vil det bli tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse.	20/20	
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Samlet sett har kommunene en del interaksjon med hverandre, men innpendling til kommunene utgjør ikke over 25%	10/20	
Kommunesenter	Tromsø vil være et klart kommunesenter i storkommunealternativet basert på pendlerstrøm og befolkningsstørrelse	10/10	
Avstand til kommunesenter	De fleste kommunene har reiseavstand over 45 minutter	2,5/10	
Næringsstruktur	Kommunene har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer, blant annet innenfor fiske	10/20	
Samlet vurdering samfunnsutvikling	Samlet får storkommunealternativet en score 72,5 av 100 mulige på samfunnsutvikling	72,5/100	

Lyngenfjord

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Lyngenfjordmodellen vil ha en samlet befolkning på under 10 000 innbyggere	0/20	
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	Lyngenfjordmodellen vil kunne føre til mer kapasitet og kompetanse	20/20	
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	Kommunene i Lyngenfjorden har en del interaksjon med hverandre, men innpendling utgjør ikke over 25%	10/20	
Kommunesenter	Ingen klart kommunesenter	0/10	
Avstand til kommunesenter	Avstanden mellom alle de tidligere kommunesentrene er over 45 minutter	0/10	
Næringsstruktur	Kommunen har en variert næringsstruktur, men en del arbeidsplasser i nedgangsbransjer	10/20	
Samlet vurdering samfunnsutvikling	Samlet får Lyngenfjordmodellen en score på 40 av 100 mulige på samfunnsutvikling	40/100	

Oppsummering samlet vurdering samfunnsutvikling

Alternativ	Kommuner	Poeng	Smiley
1	Storkommunealternativet – Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord	72,5	
2	Lyngenfjordmodellen – Lyngen, Storfjord og Kåfjord	40	

Oppsummering av samfunnsutvikling- poengscore

Tabellen under viser en oppsummering av vurderingen av samfunnsutvikling for hvert alternativ, vist med poengscore. Fargene i tabellen tilsvarer fargene på smileyene som er brukt i vurderingene i hvert alternativ tidligere i rapporten. Storkommunealternativet scorer best på kriteriene som vurderes utfra folketall. Begge alternativene vil få bedre kapasitet og kompetanse, og næringsstrukturen i de to alternativene er vurdert likt. I Storkommunealternativet vil og Tromsø være et klart definert kommunesenter, mens i Lyngefjord er ikke det nye kommunesenterets plassering klart.

Tabell med poengsummene på hvert kriterium på samfunnsutvikling i hvert alternativ.

Vurderingskriterier	Maks sum	Storkommunealternativet	Lyngefjord
Befolkningsgrunnlag	20	20	0
Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse	20	20	20
Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20	10	10
Kommunesenter	10	10	0
Avstand til kommunesenter	10	2.5	0
Næringsstruktur	20	10	10
Samlet vurdering samfunnsutvikling	100	72.5	40
Plassering		1	2

Økonomi

Kriterier for vurdering

- For å vurdere om de ulike sammenslåingsalternativene vil føre til bærekraftige og økonomisk robuste kommuner har vi sett på følgende forhold:
  - Økonomiske virkemidler i kommunereformen i prosent av brutto driftsinntekter.
  - Driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter. Dette er et mål på ekspertutvalgets kriterium om økonomisk soliditet.
  - Effekten på frie inntekter ved sammenslåing de første 15 årene - og etter 20 år – i prosent av brutto driftsinntekter.
  - Samlede effektiviseringsgevinster på administrasjon og tjenester i prosent av brutto driftsinntekter. Dette er et mål på ekspertutvalgets kriterium om effektiv tjenesteproduksjon.
  - Endring i konsesjonskraftsinntekter i prosent av brutto driftsinntekter. Som vi skal se senere i rapporten er ikke inntekter knyttet til konsesjonskraft sammenslåingsnøytrale, og inntektene til en ny, sammenslått kommune kan bli høyere enn dagens inntekter til kommunene under gitte vilkår.
  - Forventet endring i demografikostnader fram mot 2030.

Vurderingssystem

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og gi en samlet vurdering. Disse er 😊 , 😐 og 😞
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på neste slide.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Økonomiske virkemidler i kommunereformen – støttebeløp i prosent av brutto driftsinntekter	Fra 0 – 1,49 prosent av brutto driftsinntekter	0	😞
	Fra 1,5 – 2,99 prosent av brutto driftsinntekter	10	😐
	Over tre prosent av brutto driftsinntekter	20	😊
Driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	Fra 0 – 1,99 prosent av brutto driftsinntekter	0	😞
	Fra 2 – 3,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	😐
	Over fire prosent av brutto driftsinntekter	10	😊
Effekter på frie inntekter ved sammenslåing 1-15 år – i prosent av brutto driftsinntekter	Nedgang i frie inntekter over -0,1 prosent av brutto driftsinntekter	0	😞
	Omtrent som i dag, endringer mellom -0,09 til +0,09 prosent av brutto driftsinntekter	10	😐
	Vekst i frie inntekter over 0,1 prosent av brutto driftsinntekter	20	😊

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Effekter på frie inntekter ved sammenslåing etter 20 år – i prosent av brutto driftsinntekter	Nedgang i frie inntekter over 2 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Nedgang i frie inntekter tilsvarende 1 – 1,9 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Nedgang i frie inntekter tilsvarende 0 – 0,9 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Effektiviseringsgevinster på administrasjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst fra 0 – 0,49 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,5 – 0,99 prosent av brutto driftsinntekter	10	
	Effektiviseringsgevinst høyere enn 1 prosent av brutto driftsinntekter	20	
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst fra 0 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0 – 4,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Effektiviseringsgevinst høyere enn 5 prosent av brutto driftsinntekter	10	

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Endring i konsesjonskraftsinntekter	Ingen endring	0	
	Øking tilsvarende 0 – 4,99 prosent av brutto driftsinntekter	2,5	
	Økning tilsvarende over 5 prosent av brutto driftsinntekter	5	
Endring i demografikostnader	Nedgang i demografikostnader	0	
	Økning i demografikostnader på mellom null og ti prosent.	2,5	
	Økning i demografikostnader på over ti prosent.	5	

Samlet vurdering og vekting

- Hver smiley har en poengsum knyttet til seg. Dette er vist i tabellen under for hvert av kriteriene.
- Hvert alternativ kan maksimalt få 100 poeng.
- Vi har til slutt gitt en totalvurdering av hvert alternativ. Alternativ som får poengsum fra 0 – 33 poeng får en sur/rød smiley, alternativ med poengsum mellom 34 – 66 får en middels/oransje smiley og alternativ med poengsum fra 67 og over får en blid/grønn smiley.

Vurderingskriterium	Blid smiley 😊	Middels smiley 😐	Sur smiley 😞	Maksimal sum
Økonomiske virkemidler	20	10	0	20
Netto driftsresultat	10	5	0	10
Frie inntekter, 1 – 15 år	20	10	0	20
Frie inntekter, etter 20 år	10	5	0	10
Effektiviseringsgevinster adm.	20	10	0	20
Effektiviseringsgevinster tjenester	10	5	0	10
Endring i konsesjonskraftsinntekter	5	2,5	0	5
Endring i demografikostnader	5	2,5	0	5
Sum	67 +	34-66	0-33	100

Storkommunealternativet

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Økonomiske virkemidler i kommunereformen	Støttebeløp i prosent av brutto driftsinntekter utgjør 1,5 prosent.	10/20	
Netto driftsresultat	Samlet netto driftsresultat er 0,4 prosent av brutto driftsinntekter i 2013.	0/10	
Effekt på frie inntekter 1-15 år	Vekst i frie inntekter er 0,05 prosent av brutto driftsinntekter.	10/20	
Effekt på frie inntekter etter 20 år	Nedgang i frie inntekter er -1,5 prosent av brutto driftsinntekter.	5/10	
Effektiviseringsgevinster administrasjon	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,9 prosent av brutto driftsinntekter.	10/20	
Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 2,2 prosent av brutto driftsinntekter.	5/10	
Endring konsesjonskraftsinntekter	Det er ikke økte inntekter knyttet til konsesjonskraft.	0/5	
Forventet endring i demografikostnader 2015-2030	Økning i demografikostnader på 11,7 prosent av brutto driftsinntekter.	5/5	
Samlet vurdering økonomi	Samlet sett får en sammenslåing av Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord en poengscore på 45 av 100 poeng, noe som gir en middels rangering.	45/100	

Lyngenfjordmodellen

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Økonomiske virkemidler i kommunereformen	Støttebeløp i prosent av brutto driftsinntekter utgjør 4,8 prosent.	20/20	
Netto driftsresultat	Samlet netto driftsresultat er 2,0 prosent av brutto driftsinntekter i 2013.	5/10	
Effekt på frie inntekter 1-15 år	Vekst i frie inntekter er 1,3 prosent av brutto driftsinntekter.	20/20	
Effekt på frie inntekter etter 20 år	Nedgang i frie inntekter er -7,1 prosent av brutto driftsinntekter.	0/10	
Effektiviseringsgevinster administrasjon	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0,9 prosent av brutto driftsinntekter.	10/20	
Effektiviseringsgevinster tjenesteproduksjon	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 8,6 prosent av brutto driftsinntekter.	10/10	
Endring konsesjonskraftsinntekter	Det er ikke økte inntekter knyttet til konsesjonskraft.	0/5	
Forventet endring i demografikostnader 2015-2030	Økning i demografikostnader på 5,8 prosent av brutto driftsinntekter.	2,5/5	
Samlet vurdering økonomi	Samlet sett får en sammenslåing av Lyngen, Storfjord og Kåfjord en poengscore på 67,5 av 100 poeng, noe som gir en positiv rangering.	67,5/100	

Oppsummering samlet vurdering økonomi

Alternativ	Kommuner	Poeng	Smiley
1	Storkommunealternativet – Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord	45	
2	Lyngenfjordmodellen – Lyngen, Storfjord og Kåfjord	67,5	

Oppsummering av økonomi - poengscore

Tabellen under viser en oppsummering av vurderingen av økonomi for hvert alternativ, vist med poengscore. Fargene i tabellen tilsvarer fargene på smileyene som er brukt i vurderingene i hvert alternativ tidligere i rapporten. Noen funn som kan være verdt å merke seg er at ingen av alternativene får null score på økonomiske virkemidler i kommunereformen og demografikostnader. Derimot får alle null poeng når det gjelder endringer i konsesjonskraftsinntekter. Tabellen viser også at det er varierende potensial for effektiviseringsgevinster i de ulike alternativene, både når det gjelder administrasjon og tjenester.

Tabell med poengsummene på hvert kriterium på økonomi i hvert alternativ.

Vurderingskriterier	Maks sum	Storkommunealternativet	Lyngenfjordmodellen
Økonomiske virkemidler kommunereform	20	10	20
Driftsresultat	10	0	10
Effekt på frie inntekter 1-15	20	10	20
Effekt på frie inntekter etter 20 år	10	5	0
Effektiviseringsgevinster administrasjon	20	10	10
Effektiviseringsgevinster tjenester	10	5	10
Endring konsesjonskraftsinntekter	5	0	0
Demografikostnader	5	5	2,5
Totalt	100	45	67,5
Plassering		2	1

Tjenesteproduksjon

Gode og likeverdige tjenester

- Problemstillinger som ligger til grunn for arbeidet med denne delrapporten:
  - Hva er sterke og svake sider ved eksisterende tjenesteproduksjon sett i forhold til tjenesteproduksjonen etter en eventuell kommunesammenslåing?
  - Hvilke utfordringer står kommunene overfor når det gjelder framtidig tjenesteproduksjon?
  - I hvor stor grad er det i dag produktivitets- og prioriteringsforskjeller i tjenestetilbudet mellom kommunene?
  - Hva slags betydning kan en kommunesammenslåing ha med tanke på å møte både dagens og framtidige utfordringer knyttet til kommunal tjenesteproduksjon?
  - Hvilke utfordringer har man i dag i forhold til kompetanse, spesialisering og rekruttering, og vil en eventuell kommunesammenslåing påvirke dette positivt eller negativt?
  - Vil en eventuell kommunesammenslåing påvirke dybde og bredde i tjenestetilbudet, og eventuelt på hvilken måte?
  - I hvilken grad og på hvilken måte kan en kommunesammenslåing påvirke kompetanse og kvalitet i saksbehandlingen?
  - I hvilken grad og på hvilken måte kan en kommunesammenslåing påvirke eventuelle habilitetsutfordringer?
  - Hva vil etablering av en større kommune ha å si for innbyggernes tilgjengelighet til de ulike tjenestene?

Nærmere om ekspertutvalgets kriterier

- Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse
  - Ekspertutvalget har i sin rapport pekt på flere kommunale tjenesteområder der de mener kommunene bør ha en viss størrelse. Spesielt er dette:
    - PPT og barnevern – minst 10 000 innbyggere
    - Spesialiserte helsetjenester. Kombinerte legevakter og kommunale akutte døgnenheter (krav om øyeblikkelig hjelp-funksjoner gjelder fra 1.1.2016) – mellom 15 000 og 30 000 innbyggere
  - Ekspertutvalget foreslår en minstestørrelse på kommunene på mellom 15 000 til 20 000 innbyggere. I tillegg til de ovennevnte oppgavene, mener utvalget en slik størrelse vil ha positiv effekt på:
    - Kvalitetsutvikling i grunnskole og pleie og omsorg
    - Areal- og samfunnsutvikling
    - Næringsutvikling
    - Miljø- og ressursforvaltning
    - Folkehelse
  - Ekspertutvalget peker på at mange mindre kommuner mangler fagekspertise og tilgang på forvaltningskompetanse og juridisk kompetanse. Utvalget mener en minstestørrelse på 15 000 til 20 000 innbyggere bedre vil ivareta myndighetsutøverrollen.
  - Ekspertutvalget sier ikke noe om øvre størrelse på en kommunen, utenom at de vurderer det som lite hensiktsmessig at Oslo kommune vokser ytterligere.

Nærmere om ekspertutvalgets kriterier

- Effektiv tjenesteproduksjon
  - Det er smådriftsulemper knyttet til administrasjon i mindre kommuner, og det vil være mulig å hente ut stordriftsfordeler i en større kommuner.
  - Undersøkelser viser at det er sammenheng mellom kommunestørrelse og effektivitet i tjenesteproduksjonen. I kommuner med mellom 5 000 og 20 000 innbyggere blir effektiviteten høyere jo høyere innbyggertallet er.
- Økonomisk soliditet
  - Her peker ekspertutvalget på at det er viktig for kommunene å ha god kontroll på økonomien, slik at de kan håndtere uforutsette hendelser. Større kommuner er mindre sårbare for uforutsette hendelser, f.eks. kan tunge brukere og omsorgsovertakelser være lettere å håndtere i en større kommune.
- Valgfrihet
  - Innbyggerne stiller høye krav til kvalitet i det kommunale tjenestetilbudet, og ønsker gjerne å påvirke omfanget og innretningen på tilbudet. Innbyggerne i større kommuner opplever at muligheten til å velge er større enn innbyggerne i små kommuner.
- Tilstrekkelig distanse
  - Ekspertutvalget viser til at inhabilitet er en større utfordring i små enn i større kommuner. Samtidig kan saksbehandlers kunnskap i små kommuner legge til rette for tilpasset skjønn. Ekspertutvalget peker likevel på at kommunene må ha en størrelse som sikrer tilstrekkelige distanse mellom innbyggere og medarbeidere.

Kriterier for vurdering

- **Tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse.** Dette kriteriet vurderer vi ut fra:
  - Befolkningsgrunnlag. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på mellom 15 000 og 20 000 innbyggere. Vi har sett på om de ulike strukturalternativene når denne størrelsen. En kommune av denne størrelsen mener også ekspertutvalget kan påta seg utvalgte nye oppgaver.
  - Vurdering av behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid i hver av sammenslåingsalternativene.
  - Kompetanse og kapasitet. Vi har med bakgrunn i utvalgte nøkkeltall som beskriver kompetanse og kapasitet i kommunene, samt tilbakemeldinger fra kommunene på hvilke tjenesteområder de mener er utfordrende, gitt en vurdering av om kommunesammenslåing vil føre til bedring.
  - Vi har sett på tre ulike modeller for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester. Vi har med bakgrunn i blant annet avstand vurdert hvilke valgmuligheter en ny kommune har rundt valg av slik lokalisering.
  - Samlet poengscore: 60 poeng
- **Kriterier for vurdering av valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon**
  - Framtidig tjenesteproduksjon. Vi har sett på framtidig behov for årsverk i barnehage, skole og pleie og omsorg i en sammenslått kommune. I tillegg har vi vurdert om en ny kommune vil være bedre rustet til å ta på seg nye oppgaver og framtidige utfordringer.
  - Valgfrihet. Vi har gitt en vurdering av om sammenslåingsalternativet vil gi innbyggerne økt valgfrihet fra et bredere spekter av tjenester innenfor de store velferdsområdene i den nye kommunene.
  - Tilstrekkelig distanse. Vi har med bakgrunn i intervjuene i hver kommune gitt en vurdering av om en ny kommune vil tilfredsstillende kriteriet fra ekspertutvalget om tilstrekkelig distanse.
  - Samlet poengscore: 20 poeng
- **Effektiv tjenesteproduksjon og økonomisk soliditet**
  - I forrige delrapport om økonomi, ble det gjort utredninger av potensial for effektivisering av administrasjon og tjenestene i hvert av sammenslåingsalternativene. I denne rapporten er vurderingene knyttet til dette slått sammen i en felles vurdering av effektiviseringsgevinster i prosent av brutto driftsinntekter.
  - Økonomisk soliditet. Dette handler blant annet om å ha en «buffer» slik at man kan håndtere utfordringer hendelser i tjenesteproduksjonen. Vi har derfor i denne rapporten valgt å vurdere økonomisk soliditet ut fra disponibelt disposisjonsfond.
  - Samlet poengscore: 20 poeng

Vurderingssystem

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er , og .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene. I motsetning til de foregående rapportene – om samfunnsutvikling og økonomi – er det ikke enkelt å sette absolutte grenser for hvilke poeng hvert alternativ skal få. Det er beskrevet nedenfor hva vi har tatt utgangspunkt i. Vi vil i vurderingen av hvert strukturalternativ gå mer inn på de ulike kriteriene.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Under 10 000 innbyggere	0	
	10 000 – 14 999 innbyggere	10	
	Over 15 000 innbyggere	20	
Interkommunalt samarbeid	Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid	0	
	Sammenslåing vil bety reduksjon i behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid	10	
	Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeidet	20	

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Relevant kompetanse og tilstrekkelig kapasitet	Sammenslåing vil i liten grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse for de involverte kommunene.	0	
	Sammenslåing vil i noe grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse for de involverte kommunene	5	
	Sammenslåing vil i stor grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse for de involverte kommunene	10	
Ulike modeller for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester	Avstandene innad i en ny kommune vil være såpass store at de vil legge føringer for hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man kan velge.	0	
	Avstandene innad i en ny kommune vil være av en slik størrelse at det kan legge føringer for hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man kan velge.	5	
	Avstandene innad i en ny kommune vil ikke være større enn at en ny, sammenslått kommune kan velge hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man vil bruke.	10	
Samlet vurdering av framtidig tjenesteproduksjon, valgfrihet og tilstrekkelig distanse	En kommunesammenslåing vil i liten grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon, øke valgfriheten og sikre tilstrekkelig distanse.	0	
	En kommunesammenslåing vil i noe grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon, øke valgfriheten og sikre tilstrekkelig distanse.	10/15	
	En kommunesammenslåing vil i stor grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon, øke valgfriheten og sikre tilstrekkelig distanse.	20	

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Effektiviseringsgevinster på tjenesteproduksjon og administrasjon – i prosent av brutto driftsinntekter	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 0 – 1,99 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Effektiviseringsgevinst tilsvarende 2 – 4,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Effektiviseringsgevinst over 5 prosent av brutto driftsinntekter	10	
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	Fondsbeholdning tilsvarende 0 – 1,99 prosent av brutto driftsinntekter	0	
	Fondsbeholdning tilsvarende 2 – 4,99 prosent av brutto driftsinntekter	5	
	Fondsbeholdning over 5 prosent av brutto driftsinntekter	10	

Samlet vurdering og vekting

- Hver smiley har en poengsum knyttet til seg. Dette er vist i tabellen under for områdene for vurdering. Hvert strukturalternativ kan maksimalt få 100 poeng.
- Vi har til slutt gitt en totalvurdering av hvert alternativ. Alternativ som får poengsum fra 0 – 33 poeng får en sur/rød smiley, alternativ med poengsum mellom 34 – 66 får en middels blid/oransje smiley og alternativ med poengsum fra 67 og over får en blid/grønn smiley.

Vurderingskriterium	Blid smiley 😊	Middels smiley 😐	Sur smiley 😞	Maksimal sum
Befolkningsgrunnlag	20	10	0	20
Interkommunalt samarbeid	20	10	0	20
Kapasitet og kompetanse	10	5	0	10
Modeller for tjenesteyting	10	5	0	10
Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	20	10/15	0	20
Effektiv tjenesteproduksjon	10	5	0	10
Økonomisk soliditet	10	5	0	10
Sum				100

Storkommunealternativet

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Storkommunealternativet har over 85 000 innbyggere	20/20	
Interkommunalt samarbeid	Behovet for interkommunalt samarbeid vil være relativt lite i dette alternativet. Storkommunen vil kunne håndtere de fleste oppgaver i egen regi.	20/20	
Kapasitet og kompetanse	Kapasitet og kompetanse vil bli sterkt forbedret i storkommunealternativet	10/10	
Modeller for tjenesteyting	Avstandene innad i storkommunen vil være såpass stor at det vil legge føringer for hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man kan velge.	0/10	
Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon vil bli forbedret i dette alternativet	20/20	
Effektiv tjenesteproduksjon	Samlet effektiviseringsgevinst på 3,1% av brutto driftsinntekter	5/10	
Økonomisk soliditet	Disposisjonsfond utgjorde i 2014 1,18% av brutto driftsinntekter	0/10	
Samlet score	Samlet får storkommunealternativet en score på 75 av 100 mulige poeng på tjenesteyting.	75/100	

Lyngenfjordmodellen

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Befolkningsgrunnlag	Lyngenfjordmodellen har under 10 000 innbyggere	0/20	
Interkommunalt samarbeid	Det vil fortsatt være behov for en del interkommunalt samarbeid i Lyngenfjordmodellen	0/10	
Kapasitet og kompetanse	Kapasitet og kompetanse noe opp	10/10	
Modeller for tjenesteyting	Avstandene innad i en ny kommune vil være av en slik størrelse at det kan legge føringer for hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man kan velge.	5/10	
Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	Noe mer valgfrihet, distanse og tjenesteproduksjon	10/20	
Effektiv tjenesteproduksjon	Samlet effektiviseringsgevinst på 9,5% av brutto driftsinntekter.	10/10	
Økonomisk soliditet	Disposisjonsfond utgjorde i 2014 i 1,99 % av brutto driftsinntekter	0/10	
Samlet score	Samlet får «Lyngenfjordmodellen» en score på 35 av 100 mulige på tjenesteyting	35/100	

Oppsummering samlet vurdering tjenesteproduksjon

Alternativ	Kommuner	Poeng	Smiley
1	Storkommunealternativet – Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord	75	
2	Lyngenfjordmodellen – Lyngen, Storfjord og Kåfjord	35	

Oppsummering av tjenesteproduksjon- poengscore

Tabellen under viser en oppsummering av vurderingen av tjenesteproduksjon for hvert alternativ, vist med poengscore. Fargene i tabellen tilsvarer fargene på smileyene som er brukt i vurderingene i hvert alternativ tidligere i rapporten. Som vi ser av tabellen scorer «storkommunealternativet» høyere enn Lyngfjordmodellen. Dette har i stor grad å gjøre med det høye innbyggertallet sammenliknet med Lyngfjord. I Lyngfjord er det større potensiale til å effektivisere tjenesteproduksjon.

Tabell med poengsummene på hvert kriterium på tjenesteproduksjon i hvert alternativ.

Vurderingskriterium	Maks sum	Storkommunealternativet	Lyngfjordalternativet
Befolkningsgrunnlag	20	20	0
Interkommunalt samarbeid	20	20	0
Kapasitet og kompetanse	10	10	10
Modeller for tjenesteyting	10	0	5
Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	20	20	10
Effektiv tjenesteproduksjon	10	5	10
Økonomisk soliditet	10	0	0
Samlet score	100	75	35
Plassering		1	2

Lokaldemokrati

Kort om lokaldemokrati

- Det er viktig at kommunestrukturen er slik at hensynet til demokrati og deltagelse blir ivaretatt. Et levende lokaldemokrati er grunnmuren i folkestyret og er nødvendig for tilliten og legitimiteten til det nasjonale folkestyret. Kriterier som kan legges til grunn for å karakterisere hva som er et godt lokaldemokrati, er blant annet følgende forhold:
  - Nærhet mellom de som styrer og de som blir styrt.
  - Innbyggerne og deres engasjement og deltagelse, både gjennom valg og gjennom pågående prosesser knyttet til aktuelle politiske saker, som for eksempel kommuneplanarbeid, skolestrukturendringer og så videre.
  - Politisk handlefrihet; det vil si at lokalpolitikere har verktøy i sin verktøykasse til reelt å kunne foreta prioriteringer og lede samfunnsutviklingen.
- I det senere har vi sett flere forhold som kan være en utfordring mot lokaldemokrati, blant annet økt fremvekst av interkommunalt samarbeid og økt statlig styring.

Styrket lokaldemokrati

- Problemstillinger som ligger til grunn for arbeidet med denne delrapporten:
  - Hvordan fungerer lokaldemokratiet i kommunene i dag, og hvilke utfordringer står man overfor?
  - Hvilke kanaler for innbyggermedvirkning benyttes i dag?
  - Hvilke opplevelser har man av det økonomiske og politiske handlingsrommet i kommunene, og hva har dette å si for det politiske engasjementet?
  - Hva er de største politiske utfordringene i den enkelte kommune og regionen som helhet?
  - I hvilken grad opplever politikerne at de har regional tyngde og slagkraft, og i hvilken grad kan en kommunesammenslåing føre til at kommunene står sterkere i forhold til fylkeskommunale og statlige myndigheter?
  - Hvordan er de politiske forholdene på tvers av kommunegrensene, og hvilke konsekvenser kan en sammenslåing ha for de ulike politiske partienes sitt arbeid med utforming av framtidig politikk?
  - På hvilken måte kan en kommunesammenslåing bidra til å styrke eller svekke lokaldemokratiet, og hva er de viktigste faktorene som eventuelt vil være utslagsgivende?
  - Dersom den lokalpolitiske representasjonen blir svekket som følge av en eventuell kommunesammenslåing, hvilke avbøtende tiltak kan være aktuelle?
  - Et alternativ til kommunesammenslåing kan være økt interkommunalt samarbeid. Hvilke konsekvenser kan økt interkommunalt samarbeid ha for lokaldemokratiet?

Et av målene ved kommunereformen – styrket lokaldemokrati

- Regjeringen har som mål at kommunereformen skal styrke lokaldemokratiet. De ønsker å gjøre dette ved følgende forhold:
  - Større kommuner vil legge grunnlaget for å kunne overføre flere oppgaver og slik styrke kommunene som viktige lokaldemokratiske organer for sine innbyggere. Se mer om forslaget til oppgavemelding senere i rapporten.
  - Større kommuner, med bredt ansvarsområde, vil gi grunnlag for større styringskapasitet og gjennomføringskraft. Kommunal administrasjon med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet kan utarbeide gode beslutningsgrunnlag til de folkevalgte og bedre politisk styring, og øke mulighetene for å utnytte det lokalpolitiske handlingsrommet.
  - Kommunene løser sine oppgaver selv og foretar helhetlige prioriteringer. Mindre behov for interkommunale samarbeid, enklere forvaltning for innbyggere og politikere.
  - Færre og større kommuner med god kapasitet og kompetanse, vil kunne gjennomføre en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, og behovet for statlig detaljstyring vil reduseres. Kommunene vil dermed få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbud til innbyggernes behov.

Nærmere om ekspertutvalgets kriterier

- Høy politisk deltakelse
  - Det er viktig å ha et aktivt lokaldemokrati med valgmuligheter både i forbindelse med stemmegivningen og at innbyggerne har mulighet til å få sin stemme hørt mellom valgene. Større kommuner legger i dag i større grad til rette for deltakelse mellom valgene, og de har oftere ulike former for medvirkningsorgan. På noen indikatorer scorer de minste kommunene høyest – valgdeltakelsen ved lokalvalg er størst i de minste kommunene og flere innbyggere i små kommuner har vært i kontakt med ordfører enn i større kommuner. Analyser viser derimot at det er andre forhold enn kommunestørrelse som er avgjørende for valgdeltakelsen.
- Lokal politisk styring
  - Det er avgjørende for lokal politisk styring at den kommunale administrasjonen har nødvendig kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for de folkevalgte.
  - Kommunene bør ha mulighet for en hensiktsmessig lokal organisering og prioritering, og ikke være nødt til å organisere sin tjenesteproduksjon i interkommunale ordninger for å levere lovpålagte velferdstjenester.
- Lokal identitet
  - Lokal identitet kan beskrives ut fra to dimensjoner. For det første opplevd tilknytning til et område, og for det andre felles identitet med andre områder. Det vil være lettere å gjennomføre sammenslåinger med kommuner som i stor grad opplever å ha en interkommunal identitet, enn mellom kommuner som ikke har det.

Nærmere om ekspertutvalgets kriterier

- Bred oppgaveportefølje
  - Utvalget mener at det er sentralt at kommunene fortsatt har ansvar for en bred oppgaveportefølje. Utvalget tar til følge signalene fra regjeringen om at nye robuste kommuner skal tilføres flere oppgaver, og mener i utgangspunktet at flere oppgaver under lokalpolitisk kontroll vil kunne styrke lokaldemokratiet. Etter utvalgets oppfatning er imidlertid det sentrale for kommunens ivaretagelse av sin rolle som demokratisk arena at kommunene allerede i dag ivaretar betydningsfulle oppgaver.
- Statlig rammestyring
  - Etter utvalgets vurdering er det viktig at den statlige styringen blir avpasset slik at det lokale demokratiske handlingsrommet tillater at lokale preferanser i størst mulig grad blir bestemmende for hvordan tildelte oppgaver ivaretas, og for fordelingen av ressurser mellom ulike oppgaver. En kommunestruktur med større og mer robuste kommuner vil etter utvalgets vurderinger redusere dagens behov for detaljert statlig styring.

Kriterier for vurdering

- Høy politiske deltagelse.
  - Valgdeltagelse. Vi har sett på erfaringer fra tidligere sammenslåinger, for å gi en vurdering av om valgdeltagelsen vil endre seg etter en kommunesammenslåing.
  - Størrelse på kommunestyret. Kommunesammenslåing vil samlet sett føre til færre folkevalgte, vi har vurdert hvor stor denne nedgangen vil være i de ulike alternativene.
  - Politisk representasjon. Vi har sett på om en ny kommune vil føre til at innbyggerne får økt valgfrihet i forhold til antall partier å velge imellom.
  - Muligheter for innbyggermedvirkning. Vi har sett på de mulighetene for innbyggermedvirkning som er i hver av kommunene i dag, og vurdert om dette vil endre seg ved en kommunesammenslåing.
  - Samlet poengscore: 40
- Lokal politisk styring
  - Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom. Vi har sett på om kommunene vil kunne få økt kapasitet og mer relevant kompetanse for å legge til rette for lokalpolitisk arbeid. Vi har i dette kriteriet også sett på kommunenes egen oppfatning av politisk handlingsrom.
  - Omfanget av interkommunalt samarbeid. Vi har sett på hvilket behov det vil være for interkommunalt samarbeid i regionen samlet sett ved de ulike alternativene.
  - Poengscore: 20
- Lokal identitet
  - Lokal identitet er vurdert ut fra tilbakemeldingene fra intervjuene og egenvurderingene til kommunene som omhandlet lokal identitet. I tillegg har vi sett på hvorvidt kommunene samarbeider interkommunalt.
  - Poengscore: 10
- Oppgavepotensial ved større kommuner
  - Regjeringen har lagt fram en stortingsmelding om flere oppgaver til større kommuner. Selv om meldingen ikke vedtas før i juni, gir det en pekepinn på hvilke oppgaver som kan overføres til kommunene. Vi har vurdert hvilket potensial en ny kommune vil ha til å ta på seg nye oppgaver.
  - Poengscore: 20
- Behov for tiltak for et styrket lokaldemokrati
  - Forhold som store avstander og færre folkevalgte vil kunne skape et behov for tiltak for å styrke og videreutvikle lokaldemokratiet i sammenslåingsalternativene (avbøtende tiltak). Vi har gitt en vurdering av behovet for slike tiltak ved de ulike strukturalternativene.
  - Poengscore: 10

Vurderingssystem

- For å gjøre rapporten mer leservennlig, og for å skille de ulike alternativene fra hverandre, har vi brukt tre ulike smileys til å vurdere de ulike kriteriene og til å gi en samlet vurdering. Disse er 😊 , 😐 og 😞 .
- Innenfor hvert kriterium har vi laget et poengsystem for vurdering av ulike strukturalternativ. Det er vist i tabellen under og på de neste sidene. I motsetning til de første rapportene – om samfunnsutvikling og økonomi – er det ikke enkelt å sette absolutte grenser for hvilke poeng hvert alternativ skal få. Men vi har i vurderingene tatt utgangspunkt i kriteriesettet nedenfor.

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Valgdeltagelse	Sammenslåing vil kunne føre til nedgang i valgdeltagelse	0	😞
	Sammenslåing vil kunne føre til liten endring i valgdeltagelse	5	😐
	Sammenslåing vil kunne føre til økning i valgdeltagelsen	10	😊
Størrelse på kommunestyret	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre over 50 prosent	0	😞
	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre mellom 25 og 49 prosent	5	😐
	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre mindre enn 25 prosent.	10	😊
Politisk representasjon	Sammenslåing vil kunne føre til færre partier å velge mellom	0	😞
	Sammenslåing vil ikke endre antall partier å velge mellom	5	😐
	Sammenslåing vil kunne føre til flere partier å velge mellom	10	😊
Innbyggermedvirkning	Sammenslåing vil føre til negativ endring i muligheten for innbyggermedvirkning	0	😞
	Sammenslåing vil føre til liten endring i muligheten for innbyggermedvirkning	5	😐
	Sammenslåing vil føre til positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning	10	😊

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Relevant kompetanse, tilstrekkelig kapasitet og politisk handlingsrom	Sammenslåing vil i liten grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse, samt politisk handlingsform for de involverte kommunene.	0	
	Sammenslåing vil i noe grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse, samt politisk handlingsrom for de involverte kommunene	5	
	Sammenslåing vil i stor grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse, samt politisk handlingsrom for de involverte kommunene	10	
Interkommunalt samarbeid	Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunalt samarbeid i regionen	0	
	Sammenslåing vil bety reduksjon i behovet for interkommunalt samarbeid i regionen	5	
	Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunalt samarbeid i regionen	10	
Lokal identitet	Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det er i liten grad en felles identiteter knyttet til området. Det vil derfor være vanskelig å skape en felles identitet .	0	
	Kommunene som inngår i sammenslåing kan i noe grad kalles «hverdagsregioner» i dag og det er til en viss grad en felles identiteter knyttet til området.	5	
	Kommunene som inngår i sammenslåing kan i stor grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det er i stor grad en felles identiteter knyttet til området, og det vil gjøre det lettere å skape en felles identitet	10	

Vurderingssystem

Vurderingskriterium	Grense	Poeng	Smiley
Oppgavepotensial for en større kommune	Sammenslåing vil i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid.	0	
	Sammenslåing vil i noe grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver.	10	
	Sammenslåing vil i stor grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver.	20	
Behov for tiltak for et styrket lokaldemokrati	Sammenslåing vil i stor grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.	0	
	Sammenslåing vil i noe grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.	5	
	Sammenslåing vil i liten grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.	10	

Samlet vurdering og vekting

- Hver smiley har en poengsum knyttet til seg. Dette er vist i tabellen under. Hvert strukturalternativ kan maksimalt få 100 poeng.
- Vi har til slutt gitt en totalvurdering av hvert alternativ. Alternativ som får poengsum fra 0 – 33 poeng får en sur/rød smiley, alternativ med poengsum mellom 34 – 66 får en middels blid/oransje smiley og alternativ med poengsum fra 67 og over får en blid/grønn smiley.

Vurderingskriterium	Blid smiley 😊	Middels smiley 😐	Sur smiley 😞	Maksimal sum
Valgdeltagelse	10	5	0	10
Størrelse på kommunestyret	10	5	0	10
Politisk representasjon	10	5	0	10
Innbyggermedvirkning	10	5	0	10
Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	10	5	0	10
Interkommunalt samarbeid	10	5	0	10
Lokal identitet	10	5	0	10
Oppgavepotensial ved større kommuner	20	10	0	20
Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	10	5	0	10
Sum				100

Storkommunealternativet

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Valgdeltagelse	En sammenslåing vil kunne endre valgdeltagelsen noe.	5/10	
Størrelse på kommunestyret	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre over 50 prosent	0/10	
Politisk representasjon	Storkommunealternativet kan føre til større valgmuligheter når det gjelder politiske partier innbyggerne kan stemme på	10/10	
Innbyggermedvirkning	Sammenslåing vil føre til liten endring i muligheten for innbyggermedvirkning	5/10	
Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	Mer kapasitet og kompetanse og politisk handlingsrom, større regional slagkraft.	10/10	
Interkommunalt samarbeid	Storkommunealternativet vil redusere behovet for interkommunalt samarbeid.	10/10	
Lokal identitet	Noe knyttet opp mot Tromsø og en del interkommunalt samarbeid som kan hjelpe til å skape en felles identitet	5/10	
Oppgavepotensial ved større kommuner	Storkommunen vil ha et potensiale til å ta for seg de fleste oppgaver	20/20	
Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	I dette alternativet vil det være store behov for tiltak for å styrke lokaldemokrati.	0/10	
Samlet vurdering lokaldemokrati	Samlet får en score på 65 av 100 poeng på lokaldemokrati.	65/100	

Lyngenfjord

Vurderingskriterium	Vurdering	Poengscore	Smiley
Valgdeltagelse	En sammenslåing vil kunne endre valgdeltagelsen noe.	5/10	
Størrelse på kommunestyret	Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre over 50 prosent	0/10	
Politisk representasjon	Lyngenfjordmodellen kan føre til større valgmuligheter når det gjelder politiske partier innbyggerne kan stemme på	10/10	
Innbyggermedvirkning	Sammenslåing vil føre til liten endring i muligheten for innbyggermedvirkning	5/10	
Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	Mer kapasitet og kompetanse og politisk handlingsrom	10/10	
Interkommunalt samarbeid	Lyngenfjordmodellen vil fortsatt ha behov for en del interkommunalt samarbeid	0/10	
Lokal identitet	En relativ sterk identitet knyttet til «Lyngenfjorden»	10/10	
Oppgavepotensial ved større kommuner	Lyngenfjordmodellen vil være for liten til å ta på seg større oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis løses gjennom mer interkommunalt samarbeid	0/10	
Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	I dette alternativet vil det være noe behov for tiltak for å styrke lokaldemokrati.	5/10	
Samlet vurdering lokaldemokrati	Samlet får en score på 45 av 100 poeng på lokaldemokrati.	45/100	

Oppsummering samlet vurdering lokaldemokrati

Alternativ	Kommuner	Poeng	Smiley
1	Storkommunealternativet – Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord	65	
2	Lyngenfjordmodellen – Lyngen, Storfjord og Kåfjord	45	

Oppsummering av lokaldemokrati - poengscore

Tabellen under gir en oversikt over samlet poengscore for hvert alternativ. Storkommunealternativet scorer igjen bedre, og dette må sees i sammenheng med størrelsen og det potensialet et høyere innbyggertall medfører. Lyngenfjord får en høyere score på lokal identitet og det vil være relativt sett et betraktelig mindre behov for å iverksette tiltak for å styrke lokaldemokrati.

Tabell med poengsummene på hvert kriterium på lokaldemokrati i hvert alternativ.

Vurderingskriterium	Maks sum	Storkommunealternativet	Lyngenfjordmodellen
Valgdeltagelse	10	5	5
Størrelse på kommunestyret	10	0	0
Politisk representasjon	10	10	10
Innbyggermedvirkning	10	5	5
Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	10	10	10
Interkommunalt samarbeid	10	10	0
Lokal identitet	10	5	10
Oppgavepotensial ved større kommuner	20	20	0
Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	10	0	5
Samlet vurdering lokaldemokrati		65	45
Plassering		1	2

Samlet vurdering

Samlet vurdering

Vurderingskriterier	Maks	Storkommunealternativet	Lyngenfjordmodellen
Samfunnsutvikling	100	72,5	40
Økonomi	100	45	67,5
Tjenesteyting	100	75	35
Lokaldemokrati	100	65	45
Samlet score	400	257,5	187,5
Plassering		1	2

«Storkommunealternativet» får totalt sett en noe høyere score enn «Lyngenfjordmodellen».

Vurdering av Status quo- alternativet

Samfunnsutvikling

Fordeler

- Kommunene kjenner lokale utfordringer og behov godt, og søker å legge til rette for positiv utvikling.
- Saksbehandlerne kjenner næringslivet og kan tilrettelegge effektivt.
- Nærhet til brukerne.

Ulemper

- Kommunene har utfordringer med opprettholde arbeidsplasser og folketall.
- Som egen kommune vil man ha større utfordringer med å håndtere svingninger i arbeidsplasser og folketall, enn i en større kommune.
- Sårbare staber ved sykdom og avgang.

Økonomi

Fordeler

- Kommunene vil fortsatt være herre i sitt eget «økonomiske hus», med de muligheter som det innebærer (men høyst sannsynlig også med store utfordringer).

Ulemper

- Som egen kommune vil man gå glipp av økonomiske virkemidler knyttet til reformen (inndelingstilskudd, engangsstøtte og reformstøtte). Inntektssystemet vil f.o.m. 2017 trolig være utformet slik at det blir relativt mer kostbart å være egen kommune (i alle fall på størrelse med de aktuell utredningskommunene).
- Vil ha vanskeligere for å hente ut stordriftsfordeler og effektiviseringsgevinster.
- Vil ha vanskelig for å styrke sin soliditet (evne til å håndtere uforutsette utgifter.)

Tjenesteproduksjon

Fordeler

- Kunnskap om lokale forhold og nærhet til tjenestene for innbyggerne gir gode tjenestetilbud.

Ulemper

- Generelt kan det være utfordrende for små kommuner, med små og sårbare fagmiljø, å sikre kompetanse og kvalitet på tjenesteproduksjon.
- Kommunene har ikke en befolkningsstørrelse som kreves for at kommunen selv skal kunne håndteres dagens og framtidens oppgaver.
- Nye oppgaver må høyst sannsynlig løses gjennom interkommunalt samarbeid.
- Mange interkommunale samarbeid kan gjøre det mer krevende å koordinere og samordne tilbud rundt brukerne.

Lokaldemokrati

Fordeler

- Status quo-alternativet ivaretar nærhet mellom innbyggere og politikere.
- Det er korte avstander, gode kanaler og muligheter for innbyggermedvirkning i kommunen.

Ulemper

- I tillegg til eksisterende interkommunale samarbeid, vil kommunene også i stor grad måtte håndtere nye oppgaver gjennom interkommunalt samarbeid. Ulempene med demokratisk styring og kontroll med interkommunale samarbeid vil derfor forsterkes i framtiden.
- Det økonomiske og politiske handlingsrommet vil ikke bli styrket.
- Det kan i dag, og kan også i framtiden, være vanskelig å få folk til å stille på politiske lister.
- Muligheten for helhetlig styring og utvikling av funksjonelle bo- og arbeidsmarkedsområder vil ikke bli styrket.

Oppsummering av aktuelle alternativer

- «Storkommunealternativet» får totalt sett en noe høyere score enn «Lyngenfjordmodellen». Dette har i stor grad å gjøre med at størrelsen på alternativene, målt i innbyggertall, er mye høyere i storkommunealternativet enn i lyngefjordalternativet. Kriterier hvor innbyggertall er vektet høyt trekker derfor summen for storkommunen opp.
- Av den grunn scorer storkommunen høyere blant annet fordi man kan forvente seg mer kapasitet og kompetanse, og behovet for interkommunalt samarbeid vil være mindre i et slikt alternativ. På økonomi kommer derimot Lyngenfjordmodellen best ut, mens storkommunealternativet kommer best ut på de tre andre vurderingsområdene.
- Når det gjelder «Status quo-alternativet» har vi listet opp fordeler og ulemper.

Samlet vurdering av ulike strukturalternativer

Storkommunealternativet, Lyngenfjordmodellen og 0-alternativet

